

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

MONUMENTENZORG IN ALLE STATEN?

Op 8 maart 1995 vinden de verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten.

Voor de provincies gloort een nieuwe rol op het gebied van de monumentenzorg. Deze brochure geeft een overzicht per provincie voor de verschillende partijen van de volgende beleidspunten:

- kunst & cultuur
- ruimtelijke ordening & volkshuisvesting
- natuur, landschap & recreatie
- welzijn

Februari 1995

Mw. P.G. Jordaan
Stichting Nationaal Contact Monumenten

PROVINCIES WEER IN BEELD

Op het gebied van de monumentenzorg hebben de provincies sinds de decentralisatie in 1988 een achterstand ten opzichte van de gemeenten. Na de decentralisatie hebben vrijwel alle gemeenten een eigen monumentenverordening opgesteld waarmee zij kunnen beschikken over hun eigen budget. De decentralisatie had tot gevolg dat de inzet van veel provincies afnam, zowel wat betreft financiën als personeel.

De laatste jaren komen de provincies echter tot nieuwe inzichten. Monumentenzorg komt weer voor op de provinciale agenda. De uitvoering van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) en thans het Monumenten Selectie Project (MSP) hebben tijdelijk een verhoogde inspanning van de provincies gezorgd. Deze belangstelling voor jonge bouwkunst zou de aanzet moeten geven tot een nieuw provinciaal monumentenbeleid.

Een aantal provincies voert reeds een creatief eigen beleid, enkele hebben inmiddels een provinciale monumentenlijst.

Het Strategisch Plan voor de Monumentenzorg dat in 1994 door de minister van WVC, mevrouw d'Ancona werd gepresenteerd geeft de provincies weer nadrukkelijk een rol in de monumentenzorg, enerzijds om kleine gemeenten te bedienen met aanvullende deskundigheid, anderzijds om knelpunten weg te werken.

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg heeft inmiddels een plan ontwikkeld voor een decentrale ondersteuning van integrale monumentenzorg. Kern van dit plan is dat zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande diensten en structuren van provincie, gemeente en particulier initiatief. De provincies zullen deze complementaire ondersteuning van de gemeenten tot hun beleid moeten maken.

Voor particuliere organisaties is een belangrijke rol weggelegd op provinciaal niveau. Er zijn in ons land honderden particuliere organisaties actief op alle mogelijke gebieden van monumentenzorg en cultuurbeheer. Bovendien bestaan er talloze netwerken van deze organisaties, zowel naar geografische als categoriaal. Een provinciale bundeling van krachten zou een ondersteuning betekenen van bovenstaande regionale zorgstructuur.

Het NCM wil met een manifest van tien punten de provincies attenderen op hun belangrijke taak. Dit manifest zal na de verkiezingen voor de Provinciale Staten op 8 maart onder de aandacht worden gebracht van pers en collegevormers.

FRIESLAND	
CDA	<p>CULTUUR: Het CDA pleit voor bescherming, behoud en versterking van culturele waarden en normen en voor het instandhouden van het cultuurgood in Friesland.</p> <p>-De provincie bevordert de instandhouding van monumenten en overige beeldbepalende panden die van provinciaal belang zijn.</p>
PVDA	<p>MONUMENTENZORG: Wat zou Friesland zijn zonder zijn monumenten. Het PVDA-beleid is erop gericht om onze monumenten voor het nageslacht te bewaren. Dat is niet alleen belangrijk omdat het waardevolle gebouwen zijn, maar ook omdat onze monumenten een belangrijke toeristische attractie zijn. In die zin hebben monumenten dus ook een economische waarde. Friesland kent naar verhouding veel monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. De PVDA geeft prioriteit aan monumenten die een hoge historische waarde bezitten en bijvoorbeeld in de praktijk kunnen worden gebruikt in het kader van cultuurtoerisme. Dat laatste stelt eisen aan de toegankelijkheid en bereikbaarheid.</p>
VVD	Niet ontvangen
D66	Niet ontvangen
RPF/SGP	<p>GEMEENSCHAPPELIJK CULTUURBEZIT: Het provinciaal bestuur draagt zorg voor het inventariseren, handhaven en bereikbaar maken van waardevolle tradities en ander cultureel erfgoed in de provincie Friesland. Dit betekent onder andere de zorg voor het bewaren en in een goede staat houden van historische natuurmonumenten, eventueel samen met andere instanties; het stimuleren van gemeenten om te komen tot een goede zorg voor hun archieven en een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor het publiek.</p> <p>Van de burgers mag een redelijke bijdrage worden verwacht bij het gebruik van voorzieningen.</p> <p>LANDSCHAPSBESCHERMING: Kenmerkende karakteristieken van het landschap, historisch, landschappelijk en natuurwetenschappelijk belangrijke elementen moeten effectief worden beschermd.</p>
GPV	Niet ontvangen
GROENLINKS GROENEN	Niet ontvangen

GRONINGEN	
CDA	<p>SOCIAAL EN SOLIDAIR GRONINGEN: De provincie voert een actief beleid op de terreinen van cultuurbehoud en cultuurbeheer, dat is gericht op bescherming, instandhouding en toegankelijkheid van het culturele erfgoed. Een samenhangend beleid met de beleidssectoren stadsvernieuwing, architectuur, landinrichting, toerisme en recreatie wordt bevorderd.</p> <p>De provincie bevordert het behoud en de verdere ontwikkeling van het cultuur-eigene in streek en regio.</p> <p>ACTIEPUNTEN EN UITWERKINGEN: Uit het oogpunt van bescherming van cultureel erfgoed schenkt de provincie in planologisch regelingen actief aandacht aan de bescherming van karakteristieke stads- en dorpsgezichten.</p> <p>-Perspectief-rijk Groningen: Cultuur-historische objecten zijn belangrijk voor het toeristisch produkt van Groningen en moeten zoveel mogelijk in een veelomvattend toeristisch culturaanbod worden gepresenteerd.</p> <p>-Herkenbaar Groningen: De provinciale betrokkenheid bij restauratie en onderhoud van monumenten blijft nodig. Naar de organisaties op het gebied van de monumentenzorg neemt de provincie een stimulerende houding aan.</p>
PVDA	Niet ontvangen
VVD	<p>CULTUUR: Cultuurbeleid op provinciaal niveau is voorwaardescheppend en stimulerend, alsmede gericht op het behoud van het culturele erfgoed.</p> <p>-Naast Rijk en gemeente heeft ook de provincie een taak in het monumentenbeleid gericht op preventie, restauratie en herbestemming. De monumentenwacht is daarbij van groot belang.</p> <p>-Ook het particulier initiatief heeft een belangrijke rol bij monumentenbeheer. De provincie dient hiervoor gunstige voorwaarden te scheppen. De provincie voert een integraal beleid bij monumentenzorg en realiseert een goede inpassing in de beleidsvelden ruimtelijk ordening, recreatie en toerisme. Ook in het kader van de stads- en dorpsvernieuwing verdient het monumentenbeleid ruime aandacht.</p> <p>-De VVD is voorstander van het bevorderen van de toegankelijkheid van archieven (o.a. het Provinciaal archief). Opslag en onderhoud van het cultureel erfgoed dient met zorg te geschieden. Zij sluit een bundeling van archieven niet uit, mits het bijdraagt aan toegankelijkheid optimaal beheer en efficiency.</p>
D66	Niet ontvangen
SGP/RPF/GPV	Niet ontvangen
GROENLINKS GROENEN	Niet ontvangen
AOV	<p>CULTUUR: Oude cultuurgoederen (monumenten, musea, archeologische vondsten) moeten worden bewaard voor het nageslacht.</p> <p>De provincie heeft tot taak te stimuleren dat vormen van kunst en cultuur door professionele krachten in verscheidenheid en afwisseling gespreid over haar gebied en betaalbaar aan de bevolking worden aangeboden.</p> <p>VOLKSHUISVESTING: De leefbaarheid in de kleine kernen verdient meer aandacht. In dit licht is ook een goede afstemming met Monumentenzorg van cruciaal belang.</p>

DRENTHE	
	Niets ontvangen

OVERIJSSSEL	
CDA	<p>KUNST EN CULTUUR: In de monumentenzorg is de ontwikkeling van goed beheer en onderhoud van (gerestaureerde) monumenten op gang gekomen, zodat in veel gevallen kostbare restauraties kunnen worden voorkomen. Door decentralisatie van de Monumentenwacht is de kiem gelegd voor de belangrijke rol die de provincie op het terrein van onderhoud en beheer kan spelen.</p> <p>-Actiepunten: De provincie draagt bij aan het behoud en de verdere ontwikkeling van het culturele erfgoed. Een samenhangend beleid met de beleidssectoren stadsvernieuwing, architectuur, landinrichting, toerisme en recreatie wordt bevorderd.</p>
PVDA	<p>NATUUR- EN LANDSCHAPSZORG: Blijvende aandacht voor aanleg en onderhoud van natuur- en landschapselementen gewenst. Gemeenten moeten worden aangesproken op het opstellen van landschapsbeleidsplannen. In het vervolg hierop moeten gemeenten een actief landschapszorgsysteem voeren. De Stichting Coördinatie Landschapsonderhoud Overijssel (SCLO) vervult hier een stimulerende rol.</p> <p>CULTUUR: Het provinciale cultuurbeleid staat voor het behoud van het eigen culturele leven als tegenwicht tegen internationale nivellering van het publieke domein. De provincie is verantwoordelijk voor de accommodatie van het Nijenhuis. De verbouw en uitbreiding van de accommodatie vindt in de komende periode zijn voltooiing. De groeiende belangstelling van burgers voor streekcultuur heeft veel te maken met identiteitsbeleving. Het behoud van de streekcultuur is bij uitstek een provinciale taak.</p> <p>MONUMENTENBELEID: De provincie voert een actief monumentenbeleid, waarbij goede afstemming plaatsvindt met Rijk en gemeente. De provincie dient creatief in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals verwoord in de Strategienota van WVC. Met name de monumentencommissie van het Oversticht en de monumentenwacht zijn de organisaties die het provinciaal monumentenbeleid vormgeven.</p>
VVD	Niet ontvangen
D66	<p>CULTUURBEHOUD: MONUMENTEN, MUSEA, ARCHEOLOGIE, ARCHIEVEN</p> <p>Binnen het cultuurbeleid heeft het behoud van het culturele erfgoed voor D66 een hoge prioriteit. D66 ziet de zorg voor ons culturele erfgoed als een collectieve verantwoordelijkheid, omdat deze cultuurwaarden, overgedragen door generatie voor ons, niet alleen van belang zijn voor de huidige, maar ook voor toekomstige generaties. Daarnaast is ook de vandaag geproduceerde kunst gebaat bij een adequaat instandhoudingsbeleid in de toekomst.</p>
RPF	<p>GEMEENSCHAPPELIJK CULTUURBEZIT: Het provinciaal bestuur draagt zorg voor het inventariseren, handhaven en bereikbaar maken van waardevolle tradities en ander cultureel erfgoed in de provincie. Dit betekent minimaal de zorg voor het bewaren en in goede staat houden van historische- en natuurmonumenten, het stimuleren van de gemeenten om te komen tot een goede zorg voor hun archieven en een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor het publiek. Van de burgers mag een redelijke bijdrage worden verwacht bij het gebruik van voorzieningen.</p> <p>RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING: Het is mede de taak van de provincie de gemeenten te stimuleren om te komen tot bestemmingsplannen (van het buitengebied), het opzetten van landschapsplannen, monumenteninventarisatie enz.</p>
GPV	<p>LANDINRICHTING: Bij landinrichtingsplannen wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan ecologische samenhangen in natuur en landschap en aan landschappelijk en cultuurhistorische waarden.</p> <p>MONUMENTEN EN MONUMENTENWACHT: De zorgvuldige selectie van te beschermen oudere en jongere monumenten moet wel gevolgd worden door daadwerkelijke maatregelen die bescherming garanderen. Om schade aan monumenten tijdig te ontdekken wordt de Stichting Monumentenwacht Overijssel uitgebreid met een vierde inspectieploeg.</p>
GROENLINKS	Geen aandacht voor de monumentenzorg

GELDERLAND	
CDA	KUNST EN CULTUUR: In de monumentenzorg is een goed beheer en onderhoud van (gerestaureerde) monumenten van groot belang. Om monumenten te kunnen behouden zullen wel prioriteiten gesteld moeten worden.
PVDA	RECREATIE EN TOERISME: In de Achterhoek moet het midden gevonden worden tussen de juiste schaal van recreatievoorziening en bevordering van toerisme enerzijds en het behoud van natuur en landschap anderzijds.
VVD	KUNST EN CULTUUR: Het culturele erfgoed moet niet alleen in stand gehouden worden, maar nieuwe vormen, maar nieuwe vormen van kunst en cultuur moeten gestimuleerd worden. Bij het behoud van monumenten richt de provincie zich op niet-Rijksmonumenten. Zij doet dat samen met gemeenten en particulieren.
D66	Geen aandacht voor de monumentenzorg
SGP	KUNST EN CULTUUR: Het provinciebestuur zorgt voor het in stand houden van monumenten, archieven, bibliotheken en andere uitingen die van belang zijn voor historisch onderzoek. De inspanningen van de provincie moeten dienen ter ondersteuning van particulier initiatief. Een planmatige inventarisatie van monumenten, in samenwerking met Rijk en gemeenten, en de conservering daarvan dient steun.
RPF/GPV	KUNST EN CULTUUR: De provincie zorgt voor het goed bewaren en in stand houden van historische- en natuurmonumenten en bevordert een goede zorg voor archieven door gemeenten.
GROENLINKS	KUNST EN CULTUUR: De provincie moet financieel bijdragen aan restauratie en onderhoud van gemeentelijke monumenten.

UTRECHT	
D66	<p>RUIMTELIJKE ORDENING: Cultuurhistorische en archeologische elementen verdienen optimale bescherming en dienen zoveel mogelijk ingepast te worden.</p> <p>MONUMENTEN: D66 acht een goed functionerende monumentenwacht van groot belang. Op korte termijn is er behoefte aan een provinciale monumentenlijst (dus niet wachten op landelijke initiatieven). Een voor de burger onduidelijke overlapping van Rijks-, provinciaal en gemeentelijk monumentenbeleid moet worden voorkomen. Er moet daarom duidelijke criteria ontwikkeld worden voor opname op de provinciale lijst.</p> <p>De provincie moet aan archeologische monumenten (onder de grond) op dezelfde wijze aandacht geven als aan monumenten bovengronds.</p> <p>-Landschappelijke monumenten (landgoederen, forten etc.) en boommonumenten (solitaire bomen en karakteristieke boomgroepen) moeten in samenhang met hun omgeving bekeken worden. De forten van de Stelling Amsterdam, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en van de Grebbelinie dienen uit cultuur- en natuurhistorische oogpunt behouden te blijven, en dienovereenkomstig beheerd te worden.</p>

NOORD-HOLLAND	
CDA	<p>NATUUR EN LANDSCHAP: De in Noord-Holland aanwezige landgoederen verdienen een optimale conserverende bescherming. Met behoud en doelmatig beheer van het beperkte aantal landgoederen dat ons nog rest, zijn behalve natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden, ook cultuurhistorische en recreatieve waarden in het geding. Gezien de grote belangen voor de gemeenschap kan een optimale bescherming op lange termijn slechts van de overheid en de particuliere natuurbeschermingsorganisaties verwacht worden.</p> <p>KUNST EN CULTUUR: De primaire doelstelling voor het provinciale monumentenbeleid is het veiligstellen van het Noordhollands cultureel erfgoed. Adequate middelenvoorziening van de zijde van de provinciale overheid dient daartoe gewaarborgd te zijn.</p> <p>-De door de provinciale Staten aanvaarde nota "Monumentenzorg in Noord-Holland" zal richtsnoer zijn bij het te voeren monumentenbeleid waarbij specifieke aandacht dient uit te gaan naar de periode 1850-1940.</p>
PVDA	<p>CULTUUR: Op het gebied van de monumentenzorg voert de provincie een eigen beleid aanvullend op dat van de Rijksoverheid.</p>
VVD	<p>CULTUURBEHOUD: Naast Rijk en gemeente heeft ook de provincie een taak in het monumentenbeleid gericht op preventie, restauratie en herbestemming. De Monumentenwacht is daarbij van groot belang. Ook particulier initiatief heeft een belangrijke rol bij monumentenbeheer. De provincie creëert hiervoor gunstige voorwaarden.</p> <p>De provincie voert een integraal beleid bij monumentenzorg en realiseert een goede inpassing in de beleidsvelden ruimtelijke ordening, recreatie en toerisme. Ook in het kader van de stads- en dorpsvernieuwing verdient het monumentenbeleid ruime aandacht.</p> <p>Voor de archeologie acht de VVD een goede afweging met andere beleidsterreinen van groot belang. Bescherming van archeologisch waardevolle gebieden is noodzakelijk. De provincie draagt zorg voor een goed archeologisch bodempot.</p> <p>RUIMTELIJKE ORDENING: Een streekplan, waarin de provincie de samenhang tussen wonen, werken, verkeer, recreatie, landbouw, milieu, natuurbescherming en cultuurbehoud bewaakt, is het integratiekader van het provinciale beleid.</p> <p>-Stads en dorpsvernieuwing: Voor de VVD zijn daarbij belangrijke beoordelingscriteria: o.a. het bieden van aanknopingspunten voor particuliere initiatieven en investeringen en het benutten van monumenten in stads- en dorpskernen voor versterking van de toeristische infrastructuur.</p>
D66	<p>RUIMTELIJKE ORDENING: D66 stelt zich terughoudend op bij het bouwen in kleine kernen, tenzij er sprake is van kleinschalige uitbreidingslokaties of stedenbouwkundige afrondingen die het landschapsbeeld en de natuurwaarden geen afbreuk doen.</p> <p>NATUUR/RECREATIE/LANDSCHAP: D66 zal zich blijven inspannen om waardevolle open landschappen en natuurgebieden te behouden en te beschermen en zo mogelijk substantieel uit te breiden. In streekplannen zullen belangen van landschapsbehoud en ontwikkeling gelijkwaardig moeten worden gesteld aan landbouwbelangen.</p> <p>-Openluchtrecreatie: Bij de planvorming voor het landelijke gebied, zoals bij landinrichting of waardevolle cultuurlandschappen, dient de openluchtrecreatie integraal meegenomen te worden.</p> <p>ARCHEOLOGIE: Noord-Holland is van alle provincies het rijkst aan archeologische bodemschatten. Zolang het aan voldoende financiële middelen en voldoende technische know-how ontbreekt op grote schaal opgravingen te doen, zullen er in ieder geval maatregelen getroffen worden om de vindplaatsen zo veel mogelijk te beschermen en te conserveren. Dat dient te geschieden in voortdurend en intensief overleg met de Rijksdiensten die voor die taak voldoende toegerust zijn.</p>
RPF/GPV	<p>RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING: In streek- en bestemmingsplannen dient de kwaliteit van de sociale en culturele leefomgeving gewaarborgd te worden. Kenmerkende karakteristieken van landschap, van dorpen en wijken en centra in steden dienen beschermd te worden. In steden dient verpaupering te worden tegengegaan, daarbij kan de stimuleringsregeling voor de stads- en dorpsvernieuwing een belangrijke rol spelen.</p>
GROENLINKS	<p>WOORDENLIJST: Monument; herinnering, meestal gebouwd, die beschermt dienen te worden. Groenlinks hecht grote waarde aan de bescherming van landschappen, dorps- en stadsgezichten. Bij het behouden van monumentale panden moet de jongere architectuur niet vergeten worden.</p>

CD

PROVINCIALE STANDPUNTEN VAN DE CD NOORD-HOLLAND: De CD pleit voor stimulering van projecten ter bescherming van Nederlands cultuurgoed

ECONOMISCHE, SOCIALE EN CULTURELE ZAKEN: Het behoud van het bouwkunstige culturele erfgoed in ons land is van buitengewoon belang. Met de toestand van de monumenten is het in het algemeen vaak slecht gesteld. Monumenten, gebouwen en bebouwing, die in zekere mate beeldbepalend zijn voor landschappen en stedelijke gebieden, dienen bij erkende waardering behouden te blijven. Het provinciaal bestuur beziet de mogelijkheden voor actieve deelneming bij het cultuurbeheer van onze bebouwde omgeving.

-Monumentenzorg staat niet op zichzelf. Oud en nieuw hoort bij elkaar te passen. Bij stadsvernieuwing en herinrichting wordt met de architectuur van belendende bebouwing en het oude straten- en slotenpatroon rekening gehouden, zo ook bij de vormgeving van nieuwbouwwijken.

ZUID-HOLLAND	
CDA	<p>KUNST EN CULTUUR: De provincie legt prioriteit bij goed beheer en onderhoud van monumenten door middel van meerjarige onderhoudsplannen. De rol van de provincie in het monumentenbeleid wordt verstrekt door decentralisatie van de Monumentenwacht. Ook het behoud en zichtbaar maken van het culturele erfgoed is mede een zorg van de provincie. Aandacht zal besteed worden aan een goed beheer van musea en stimulering van het museumbezoek.</p> <p>VOLKSHUISVESTING: Stads- en dorpsvernieuwing en monumentenzorg dragen bij aan de instandhouding en vernieuwing van de leefbaarheid en het behoud van de eigen identiteit, karakter en herkenbaarheid. De prioriteit voor de dorps- en stadsvernieuwing blijft daarom gehandhaafd.</p>
PVDA	<p>CULTUUR, HET WELZIJN, DE ZORG EN DE HULP: Sociaal-democraten hebben bevordering van participatie, educatie, cultuurbesef, lichamelijke oefening en natuurbehoud altijd hoog in het vaandel staan. Steunfuncties op dat gebied verdienen het door de PVDA in de provincie gesteund te worden. Toch zal voortdurend kritisch gekeken moeten worden in hoeverre provinciaal beleid metterdaad meerwaarde betekent, in hoeverre andere instanties dan de provincie in staat worden geacht taken over te nemen die tot nu toe door de provincie worden uitgeoefend. Zo is het maar de vraag of sociale vernieuwing op provinciaal niveau meerwaarde heeft, of iedere molen of rieten dak tot provinciale zorg moet worden gerekend.</p>
VVD	<p>MONUMENTENZORG: De provincie heeft een taak om een goed monumentenbeleid vorm te geven. Hollandse steden en dorpen zijn zeer karakteristiek en zijn de basis van de toeristische infrastructuur van de provincie. De VVD vindt dat instandhouding van ons cultureel erfgoed ook financieel gesteund moet worden.</p> <p>RUIMTELIJKE ORDENING: De VVD vindt dat er een relatie moet worden gelegd tussen de knelpunten in de stads- en dorpsvernieuwing en het provinciaal beleid met betrekking tot de monumenten.</p>
D66	<p>RECREATIE: Historische steden, molens, boerderijen en watermolens dienen ingepast te worden in het recreatiebeleid.</p> <p>CULTUUR: Op het terrein van de monumentenzorg bestaat een grote achterstand in restauratie. Deze kan alleen ingelopen worden door een gezamenlijke aanpak van gemeenten, provincie, Rijk en particulier initiatief. De taak van de provincie moet vooral een stimulerende, coördinerende en ondersteunende zijn, met name gericht op de kleinere gemeenten. Een streekwijze benadering met een eigen verantwoordelijkheid voor het landelijk gebied verdient de voorkeur. Een goede afstemming met andere provinciale beleidsterreinen als ruimtelijke ordening en toerisme is hierbij gewenst. De provincie zal meer het preventieve onderhoud moeten stimuleren en ondersteunen in samenwerking met gemeenten en eigenaren. Aan de monumentenwacht wordt hierbij een belangrijke rol toegekend. Provinciale subsidies worden bij voorkeur projectmatig ingezet, bij voorbeeld om restauraties (mede) mogelijk te maken. D66 vindt, dat moet worden nagegaan of, en zo ja welke monumenten voor een provinciale status in aanmerking komen. Dergelijke keuzes moeten uiteraard ook financiële consequenties hebben. De provincie moet volgens D66 de totstandkoming van een organisatie bewerkstelligen, waarin monumentenzorg, natuur- en landschapsbeheer samengaan, vergelijkbaar met de Engelse National Trust.</p>
SGP	<p>NATUUR, LANDSCHAP EN RECREATIE: Het provinciebestuur stimuleert eigenaren en beheerders tot het veilig stellen van natuurgebieden en landgoederen. Waardevolle agrarische cultuurlandschappen verdienen bijzondere aandacht.</p> <p>CULTUUR: Het provinciebestuur draagt zorg voor het in stand houden van musea, monumenten, archieven, bibliotheken en andere uitingen die van belang zijn voor historisch onderzoek van ons land, volk en provincie. Een en ander moet het particulier initiatief ondersteunen dan wel bevorderen.</p> <p>Conservering van cultuurmonumenten, zoals molens, boerderijen, kerkgebouwen en industrieel erfgoed, verdient steun. Een planmatige inventarisatie van monumenten, in samenwerking met gemeenten en Rijk, dient te worden bevorderd. Het provinciebestuur heeft een coördinerende functie ten aanzien van inventarisatie en selectie.</p> <p>-De provincie neemt het initiatief tot oprichting van een N.V. Monumentenbeheer Zuid-Holland. Deze vennootschap neemt deel in bestaande maatschappijen voor Stadsherstel en richt tezamen met derden nieuwe vennootschappen op in plaatsen met een omvangrijk monumentenbezit, alwaar een dergelijke vennootschap nog niet actief is.</p> <p>-Mogelijkheden van restauratiesubsidies voor kerkgebouwen moeten worden verruimd.</p>

GROENLINKS
GROENEN

WONINGBOUW EN VOLKSHUISVESTING: Eerste prioriteit dient te liggen bij de woningbouw binnen het bestaande stedelijke gebied. Dat moet dan wel met enige voorzichtigheid gebeuren, zodat het stadsgroen voldoende leefruimte houdt, beeldbepalende panden behouden blijven en dorps- en stadsgezichten niet tezeer verstoord worden.

-Gettovorming voorkomen: De provincie moet een krachtige voortgang van stads- en dorpsvernieuwing bevorderen, met de nodige aandacht voor het multiculturele karakter van oude stadswijken, het behoud van goedkope woningvoorraad en aan monumenten en dorps- en stadsgezichten.

NATUUR EN LANDSCHAP: Natuur kan niet los van cultuur worden gezien en vice versa. Landschapsbehoud mag zich daarom niet beperken tot natuur of cultuur alleen, en al helemaal niet tot louter afzonderlijke objecten (molentje, boerderijtje, dijkje, vaartje), maar moet onderlinge samenhang als leidraad nemen.

KUNST EN CULTUUR: Het is van het grootste belang dat allerlei vormen van cultuuruitingen zo goed mogelijk voor het nageslacht bewaard blijven. Dit cultureel erfgoed vinden we niet alleen in archieven en musea, maar vooral ook daarbuiten. In monumenten bijvoorbeeld, maar dan niet als op zichzelf staande objecten, maar als onderdeel van het landschap waarin ze aanwezig zijn. In het huidige beleid ontbreekt het besef van deze samenhang en daarmee ook van de noodzaak om cultuurbehoud af te stemmen op andere beleidsvelden als ruimtelijke ordening, natuur en landschap en recreatie. Groenlinks/ De Groenen bepleit ook hier een integrale aanpak, al was het alleen maar om versnippering van geld en menskracht tegen te gaan.

ZEELAND	
CDA	LANDBOUW, NATUUR EN VISSERIJ: Behoud van natuurgebieden en grote landschappelijke eenheden zullen extra inzet van middelen blijven vragen. Mede met het oog op de economische mogelijkheden en de toeristische waarden is een gebiedsgerichte aanpak gewenst.
PVDA	Niet ontvangen
VVD	CULTUUR: Naast Rijk en gemeenten heeft ook de provincie een taak in het monumentenbeleid gericht op preventie, restauratie en herbestemming. De monumentenwacht is daarbij van belang. Vooral het particulier initiatief heeft een grote rol bij monumentenbeheer. De provincie voert een integraal beleid bij monumentenzorg en realiseert een goede inpassing in de beleidsvelden ruimtelijke ordening, recreatie en toerisme.
D66	Niet ontvangen
SGP/RPF/GPV	Niet ontvangen
GROENLINKS GROENEN	Niet ontvangen

NOORD- BRABANT	
CDA	SOCIALE SAMENHANG EN ZORG: Bij de monumentenzorg zal weer nadrukkelijk plaats zijn voor de provincie. De provinciale overheid dient als hoedster van het cultureel erfgoed van Brabant en ter verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving een actieve rol te spelen op het gebied van de monumentenzorg.
PVDA	Niet ontvangen
VVD	<p>TOERISME: De VVD vindt het van belang dat de provincie een samenhangend beleid betreffende mobiliteit, landinrichting en -beheer, cultuurhistorisch toerisme en recreatie nastreeft, waarbij zonodig over de provinciegrenzen wordt samengewerkt.</p> <p>VOLKSHUISVESTINGEN STADSVERNIEUWING: De provincie kan een eigen, aanvullend beleid voeren gericht op onderhoud en restauratie ter ondersteuning van het gemeentelijk monumentenbeleid. Hiervan kan met name sprake zijn, indien gemeenten door externe oorzaken ondersteuning behoeven en indien het gaat om monumenten van bovenlokale betekenis.</p> <p>CULTUUR: De VVD vindt dat een creatief, stimulerend en voorwaardescheppend cultuurbeleid dat mede is gericht op het behoud van het culturele erfgoed, in het totale provinciale beleid een belangrijke factor is.</p> <p>-De provinciale verantwoordelijkheid in het monumentenbeleid moet worden uitgebreid. Voor de VVD is decentralisatie van de Rijksmonumententaak echter alleen mogelijk met de daarbij behorende middelen.</p>
D66	<p>MONUMENTEN: In onze provincie vindt men vele monumenten. Hoewel monumentenzorg niet meer rechtstreeks tot de monumenten te versterken. Naast het Rijks- en Gemeentenbeleid dient een eigen provinciaal monumentenbeleid ontwikkeld te worden.</p> <p>Particuliere initiatieven dienen daar waar mogelijk ondersteund te worden. Immers behoud van ons cultureel erfgoed verdient onze volle aandacht. Dit cultureel erfgoed uit zich niet alleen in gebouwen maar ook in o.a. stedenbouw, industrieel erfgoed en in natuur- en landschapsmonumenten.</p> <p>RECREATIE: Leidraad, ook bij recreatie en toerisme, dient te zijn: duurzaamheid. Immers ook hier moet een goed evenwicht gevonden worden tussen zorg voor en behoud van natuur en monumenten en de verantwoordelijkheden van exploitatie en beheer. Binnen dit streven moet nadrukkelijk meer aandacht geschonken worden aan het realiseren en stimuleren van permanente, regionale accommodaties.</p>
SPG/RPF/GPV	Niet ontvangen
GROENLINKS GROENEN	Niet ontvangen

LIMBURG	
PVDA	<p>MONUMENTEN EN ARCHEOLOGIE: Het beschermen, restaureren en herbestemmen van monumenten vindt zijn rechtvaardiging in de eerste plaats in respect voor ons cultuur-historisch erfgoed. Daarnaast speelt de "historische factor in de gebouwde omgeving" een belangrijke rol in hun regio. Bovendien kan aan gebied met veel monumenten in steden, maar ook in het buitengebied een toeristisch-economische waarde worden toegekend. Door haar midden positie is de provincie bij uitstek geschikt om op dit terrein een coördinerende en sturende rol te spelen, vooral voor wat betreft de grotere monumenten en de jonge bouwkunst. Naast het vorenstaande is ook het arbeidsintensieve karakter van restauratiewerkzaamheden een motief om de middelen voor monumentenzorg uit te breiden. Op het terrein van de archeologie blijft het Noodfonds bestaan, maar wordt daarnaast steeds meer het principe ingevoerd dat de veroorzaker van de ingreep in de bodem betaalt voor de kosten van onderzoek en bescherming.</p>

FLEVOLAND	
	Niets ontvangen